Після конфіскати — другий наклад

Ч. 177 (10.560). Львів, второк 11. серпня 1925. Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIII.

Lwów
Оплата почт. Відділ IV. в.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10, II. пов.
Конто почт. щад. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.
Гол. Редактор приймає від 1—2 год. передпол. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·20 зл.
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 17 сот.

Пролетаризація інтеліґенції.

Вибір професії є в нинішній добі не тільки вакаційним питанням обмірковуваним у поті чола молодими людьми та їх батьками. Навіть покоління, що має за собою всю війну робить зусилля, щоби піти за повоєнною течією, яка облила зимною водою інтеліґенцію впевнену про свої кращі дані для плавання по поверхні життя.

Без огляду на статистику, яка стверджує у всьому світі чисельний зріст інтеліґенції, пролетаризація кляси, що працювала мізком є незаперечним фактом. Невідхильна конечність боротьби за істнування причинилась до кращого зрозуміння фізичної праці. Інтеліґент уже не погорджує робітником, який заробляє на себе мязами. А проте навіть від почування пошани для фізично працюючих ще далеко до зміни інтеліґентської професії, хоча би на посередну: торговельну. У нашій суспільности, по цей бік Збруча, процес пролетаризації інтеліґенції, немов би замерз на тому пункті, де інтеліґент утратив спроможність задовольняти своєю дотеперішньою професією свої матеріяльні та духові потреби. Иншими словами: бувший інтеліґент лишився номінально інтеліґентом, матеріяльно став пролетарем, що менше заробляє як дійсний пролетар, а інтелектуально настільки наблизився до нинішнього пролетара наскільки віддалився від передвоєнного інтеліґента.

Трагедією нашої інтеліґенції є не те, що вона наближується до пролетеріяту як до суспільної кляси; скільки інтеліґентів почували би себе щасливими, якби могли жити, завдяки фізичній праці й одержувати плату робітника! Трагічність суспільного становища у тім, що ні воля нашого інтеліґента, ні його світогляд, не позволяють йому взятись за практичну працю, яку небудь з тих, які накидають нинішні своєрідні обставини. Спадщина бюрократичної держави лягла таким каменем на психольоґії нашої інтеліґентної кляси, що інтеліґент не в силі примиритись з думкою про наслідки війни, які довели до перебудови суспільного устрою наймогутніших держав. У великих европейських центрах можемо нині бачити сотки інтеліґентів, утікачів з Росії та України, що не вважаючи на свої колишні найвищі суспільні становища та багацтва, працюють як звичайні робітники, кельнери в ресторанах, вуличні продавці часописів. Скільки таких випадків можна би нарахувати в нас, у країні, якої більшість інтеліґенції не мала ні високих становищ, ні майна і є дитиною хліборобського населення.

Характеристичним є факт, що навіть ті, які вірять у відродження европейської культури революційним робітничим рухом не зважуються стати робітниками, навіть тоді, коли не мають засобів до життя. Інтеліґентів, що з гордістю стали би поруч пролетарів, фактично, як щоденні зарібники, можна би у всій Галичині порахувати на пальцях. Згідно з цією психольоґією бюрократичної атмосфери, навіть вибір вільних професій нового покоління йде ще старими шляхами: адвокати, інжинери та лікарі це також до певної міри урядовці, звязані тісно з одним вузьким середовищем та пануючими в ньому законами.

Мало хто здає собі справу з причини цього стану. Чужинні фільософи, які досліджували анальоґічне явище у своїх країнах, ствердили що джерело лиха лежить у методі навчання та виховання. Наша шкільна освіта є виключно книжкова і домагається вправи памяти. Як уже запримітив фільософ Тен: придбане у таких школах знаття вповні забувається шість літ по іспиті. Наша школа не розбуджує цікавости для продовжування самостійних дослідів над предметами шкільного навчання, не розвиває ні волі, ні світогляду, ні характеру. Відомо, що тайною успіху в житті є сила волі та самостійність, а умовиною творчої праці — ті самі прикмети й основа незалежного світогляду. Якими інакшими прикметами розяснюється величезна роля таких малих держав як Японія, або навіть Норвеґія?

Сучасні психольоґи широко розяснюють правду, знехтовану такими народами як наш, що напрямок діяльности людини і доцільність її праці, залежні в більшій мірі від сили волі, дисципліни, як придбаного припасу освіти. Процес пролетаризації нашої інтеліґенції має тому такий лиховісний вплив на неї, що обнизив ще й цю освіту малопридатну до обставин сучасного життя, а не викресав у наших інтеліґентах іскор, які прокидаються у народів з иншою традицією, виховання саме у хвилини найбільшої суспільної трагедії.

Німецько-польський конфлікт.

Гостра заява міністра Штреземана у райхстаґу.

Численні інтерпеляції, які майже всі партії зголосили в німецькому парляменті в справі примусового усунення з Польщі нім. оптантів та в справі нім. протиакції, привели до великої політичної дебати над німецько-польськими взаєминами.

В дискусії забрав голос нім. міністр закордонних справ Штреземан, який склав у цій справі заяву в імени союзного нім. уряду в порозумінню з урядом Прусії. Подавши спершу до відома фактичні дані про долю оптантів та заходи німецького уряду в напрямку негайної допомоги оптантам і їх пізнійшого розміщення по цілій Німеччині, Штреземан переповів дальше передісторію обосторонього усунення оптантів. Опісля Штреземан перейшов до загального освітлення німецько-польського конфлікту, вживаючи виїмково різкого тону й гострих зворотів під адресу Польщі.

Міністерство закорд. справ дістало вістку від свого ґенерального консуля у Познані, що польські власти вжили заходів в напрямку насильного видалення з Польщі тих оптантів, які ще не вимандрували в протязі приписаного часу. Всі ці особи дістали наказ покинути Польщу до 48 годин. На доручення нім. м-ства закорд. справ видано такі самі розпорядження супроти польських оптантів, що ще живуть в Німеччині. Атаки проти нім. посла у Варшаві Раушера є несправедливі. Він поїхав на відпустку тільки тоді, коли всі дальші розмови з польським урядом показались безвиглядними й понижуючими честь нім. уряду. Прикре положення оптантів в пограничному місточку Шнайдемюль (по польськи: Піла) є другорядного значіння супроти факту, що в шість літ після війни десятки тисяч мирного нім. населення може викидати сусідня держава. Польща покликується на формальне право, але формальне право є тут найбільшим безправством.

„Це не перший раз, що Польща поводиться так, як ні один европейський нарід. Переговори в справі торговельного договору довели до стану, який фактично є митною війною. Підставою претензій Польщі є те, що 10. січня 1925 р. Німеччина звільнилася від наложеного на неї примусу уділювання найбільшого упривелеювання і що Німеччина скористала з того права, та розпочала з усіми переговори про заключення торговельних договорів. Але в суперечности до всіх союзних держав Польща станула на такім становищі, що на оборону прав Німеччини відповіла забороною ввозу німецьких товарів, а тепер насильними методами викидає з Польщі німецьких громадян“.

„Багато говориться про потребу замирення Европи. Це замирення мусить опіратись на договорах. Німеччина не лише заявила себе готовою співпрацювати в цім напрямку, але й вхопила ініціятиву в свої руки. Але договора не складаються зі статтей і параґрафів, лише з писаного права, — вони можуть бути життєздатні виключно завдяки духові, який ожиявлює народи, що їх заключає. А духом Польщі, який виливить з отих зловживань, права не є дух примирення лише дух самолюбства й ненависти. Коли ми примушені нині вхопитись за репресалії і віддали приказ, що Поляки, які ще не виїхали, мусять покинути німецьку землю на протязі 48 годин, то не зробили ми цього в почутті задоволення. Ми зробили це почуваючи стид, що були примушені вхопитися таких засобів. Адже були часи, коли навіть у взаїмно воюючих народів шановано право вибору громадянства вище, ніж це діється нині, в сім літ після війни.“

— Всі партії райхстаґу за виїмком скрайньої правиці (нац.-соц.) і скрайньої лівиці (комун.) приймили таку резолюцію:

„Райхстаг протестує проти безоглядного виділювання, веденого польським урядом. Він є переконаний, що таке насилування непорушних людських прав не вийде на добро світовому мирові. Райхстаг взиває уряд також і на дальш вживати всі можливі протиміри стримати польський уряд від продовжування такої злощасної політики, і всіма силами дбати за добро й будуччину вигнанців.“

По широкому світі.

„Матен“ за потвердженням Німеччині Данціґського коридору.

В „Матені“ забрав голос один з його редакторів Анрі Жувенель у справі ґарантійного пакту, при чому в цілком недвозначний спосіб критикує нинішні границі Польщі та її аґресивну політику. „Німеччина — читаємо в „Матені“ — знає, що вона покищо у своїм стані половинного розоброєння не має спроможности вести війну, а проте її відносини до Польщі є з кожним днем гірші. Польський уряд, видаляючи 30.000 Німців, дав нову поживу ненависти. Хоча Поляки й виконують цим лише судовий присуд, а проте треба мати на увазі, що не завсіди добрі процеси ведуть до добрих взаємин. Ми мусимо бути вкінці льояльними й спитати себе, як ми самі, Французи, поводилисьби, як би Данціґський коридор перерізував Францію. Чи дивниця, що Німеччина нетерпеливо жде того дня, коли зможе змінити свої східні кордони на свою користь?“ Стверджуючи, що Німеччина рахується з можливістю війни ССРР. проти Польщі, Жувенель не сумнівається, що вона моглаб без великого ризика осягнути великі користи.

Нові вибори в Чехословаччині.

Покликуючись на авторитетні інформації чеські газети запевнюють, що нові вибори до чехословацького парляменту відбудуться в неділю 15. листопада ц. р. В тиждень пізнійше, отже 22. листопада, мали би відбутися вибори до сенату.

Наради у Льондоні.

Наради у Льондоні англ. мін. зак. спр. Чемберлена з мін. закордон. справ Бріяном почнуться у вівторок. Бріян везе зі собою проєкт відповіді Франції на німецьку ноту і проєкт пакту забезпеки. Згідно з інформаціями з диплям. франц. кол французька відповідь має відкидати всі основні пункти німецької ноти і домагається, щоби 1) Німеччина вступила до Ліґи без ніяких застережень, 2) Франція мала повну свободу супроти Польщі та Чехословаччини, і 3) відкинути пропонований Штреземаном переходовий час між вступом Німеччини до Ліґи і розброєнням.

Кріваві події в Валії.

Англійські робітники у Південній Валії, у місті Аммонфорд, при нагоді страйку у копальнях антрациту счинили бійку з поліцією, хотячи силоміць примінити працю. 106 робітників і 6 поліцаїв ранено. Військо мусіло прийти з допомогою для вдержання спокою.

Доля і недоля нашого театру.

3. З позакулісової психольоґії.

Пічнім з банальної пригадки, що театр, так само як банк або газета, є складною організацією, в якій хиба одної складової частини може його спаралїжувати з першого дня. Один урядовець, що фальшує векслї, один адміністратор, що не висилає газет і один машиніст, що не прибиває як слід декорації можуть знищити зусилля сотки людей. Геніяльний режісер мусить мати відповідну сцену та талановитих акторів, найкраще технічно вивінувана сцена мусить мати режісера та акторів, найкраще обдуманий репертуар мусить мати адміністратора і т. и. Ці банальности потреба повторяти в нас стільки разів, скільки разів у дискусії над новим театральним почином громадяне у своїм красномовстві бачуть уже здійснене діло, тому, що один написав листа з пропозицією до талановитого режісера, а другого впевнив приятель-інжинір, що салю при вул. Шашкевича *можна би* переробити.

Те саме, що мав я неприємність писати з приводу видавання наших журналів, повтарялось, повтаряється і Бог зна, як довго повторятиметься з театром. А саме: є кількох акторів, які хотять грати — повстає театр; переклав хтось якусь песу — давайте її сюди, заграємо; має „Бесіда“ на складі трохи полотна — ану, може би з нього зробити декорації; склали громадяне трохи гроша на театр — якже-ж? мусимо вести театр! І коли появляються афіші першої вистави, в голові режісера щойно сіріє ідея про нову песу, яку треба би комусь дати перекласти; в день прем'єри директор театру приходить до пересвідчення, що саля, в якій він грає, не має „приличних“ декорацій, а актори не мають костюмів і не вивчили роль; — і щонебудь заповідали би театральні афіші: „Отелля“ чи „Ой, не ходи Грицю“, — сумний земляче-театромане! розваж себе: в українськім театрі комедію можеш побачити завсіди!

Якже-ж може бути инакше? Досить спитати когонебудь з організаторів нового театру: що він гадає робити з декораціями, чи обстановою, чи репертуаром, а почуєте здивовану відповідь: „Ех, добродію! Чого це вам забаглося? Не досить, що ми спромоглися на платню для акторів і не маємо дір на сцені, а ви торочите нам про такі забаганки, немов би ми...“ Увесь глузд таких переконуючих відповідей має бути такий, що не можна лишити суспільности зовсім без театру і не можна чекати, заки ця суспільність спроможеться на *щось великого*, а треба робити зараз, негайно, *як* можна, *що* можна і з *ким* можна! І ці аргументи надихані патріотичним обуренням є такі заразливі, що люде, які повтаряють їх є пересвідчені, буцім-то вони роблять велике, корисне діло, а скептики, які зважуються поспитати про його доцільність кидають їм під ноги колоди.

Невідомо, чи наші громадські діячі призадумувались над фактом, яку ролю в їх думанні грає вплив фальшивих анальоґій, переведених між ріжними царинами, нестійними зі собою. У дискусії над „урухомленням“ театру в уяві наших діячів мусить виринати невпинно праця на просвітному полі. Хто вчить дітей, або основує читальню, або веде політичну пропаганду, цей кожний поодинокий крок зроблений у даній напрямку може вважати **публичною діяльністю**: і навчання азбуки дітий, і поставлення фундаментів під читальню, і зорганізування кількох віч та зборів. Але в такій царині як мистецтво не можна користуватись понятями запозиченими з практичного суспільного життя. **Вся праця зосереджена довкола театру має лише стільки вартости, скільки вартости має враження полишене його виставами.** Заслуги, які хто має, чи над призбиранням фонду для будови театру, чи як архітект, не слід переплутувати з впливом театру як одної з форм мистецтва.

При наших традиційних методах громадянської праці, коли кожний хоче задовольнитись сповненням т. зв. патріотичного обовязку, по власнім розумінню, а питання про доцільність лишає в даний мент поза межами критики — навіть найщирійша праця над організацією такого складного механізму як театр може довести саме до протилежних наслідків, ніж тих, які повинні мати на оці люде зажурені упадком театру як одним з важливих чинників нашого культурного життя. **Небхайний театр змінюватиме що-раз більше недовіря до що-раз нових починів його обнови.** Не згадуємо вже про вплив провінціональної балаганщини на естетичний смак публики, яка замісць мінімальних мистецьких домагань виплекуватиме в собі грубошкірі норови. Люде, які одним ухом полапали дещо про нові течії у театрі хотять повісити на нашій сцені кілька верет замісць декорацій, а одним гарнітуром меблів хотять відтворити сільську хату та королівську палату, кухню та великосвітський будуар, перелаз на майдані та англійський кабінет!

Громадяне, які хотять театром залатати одним махом усі діри культурного життя, балакають одночасно про репертуар для інтеліґенції себто наскрізь драматичну „студію“, про народній театр себто побутові песи: драми, комедії та оперети, — а навіть на святочні дні про оперу. Такі три гриби в борщ кінчаються юшкою. Хтонебудь її лизне — кривиться і по глибокодумній нараді над засобами відродження нашого театру йде до кіна.

Мих. Рудницький.

У. С. Р. Р.

Ліквідація комнезамів.

Комітети незаможних селян, або скорочено комнезами, були головною опорою большевицької влади на селі. Але ця опора дуже підгнила, підлягла розкладові і стала для влади невигідною і непотрібною під оглядом політичним, і незвичайно шкідливою під оглядом економічним. В большевицькій пресі ведеться тепер дискусію на тему про ліквідацію комнезамів. Орган ЦА. КП(б)У. „Комуніст“ рішуче домагається повної ліквідації комнезамів, „цього пережитку воєнного комунізму і консерватора його традицій“: Комнезами — пише „Комуніст“ — обєднують лише невеличку частину селянської бідноти, яка не користується ні політичним, ні тим більше господарським авторитетом у заповадливого селянства, що становить переважаючу більшість села і творить центральну ґрупу для цілої нашої праці над піднесенням продуктивности селянського господарства.

„Організації комнезамів, як боєві органи воєнного комунізму“ — пише далі „Комуніст“ — в минулому дуже добре себе виправдали. Але тепер вони становлять поважну перешкоду справі масткового нагромадження в селянському господарстві, справі розвитку продукційних сил на селі. Зовсім не припадково комнезами у більшости не зрозуміли і не зрозуміють необхідности поєднання незаможників з середняками, не припадково вони не розуміють останніх рішень партії, бачуть в цих рішеннях зневагу для себе, ухил партії від незаможників і т. п., бо вони родились, виросли і загартувались в умовах замкнутого товарообміну, отже не можуть стати організаціями розвитку базарно-товарових відносин, на боротьбі з чим вони були організовані і виховані. Тому ліквідація комнезамів є необхідністю і „не можна не сказати прямо і отверто“.

До останніх слів „Комуніста“, на чім зросли і виховались комнезами, треба додати, що ці організації виросли на боротьбі з мнимою контрреволюційністю господарного, заможнійшого селянства, яке віддано комнезамам на розграблення чи то „розкуркулення“. Комнезами „куркулів“ розграбили, але самі зі становища незаможників не вибились; „куркулів“ терором від громадських справ усунули, але самі показалися неспосібними до ведення тих справ а в результаті — загальний упадок сільського господарства і розклад низових органів влади, які стратили найменший авторитет у населення і стали огнищами злочинів і марнотратства громадським добром. Такі результати дала „клясова“ політика на селі. Її хотять тепер зліквідувати. Давно вже треба було це зробити. Але ліпше пізно, як ніколи. Тільки чим вона буде замінена?

„Южная Россія“.

Коли би хто думав, що Україну називають Южною Росією тільки російські буржуазні імперіялісти, в особна російська закордонна контреволюційна і навіть соціялістична преса, той дуже помилився. З Україною фактично не можуть примиритися й російські комуністи, а навіть і деякі комуністи України, і демонстративно називають її „Южною Россією“. Характеристичний під цим оглядом зайшов факт в одній союзній інституції, а саме в Совіті Народнього Господарства. 12. червня н. р., в одній з комісій СНГ. розглядалася справа будови нових фарфоро-фаянсових фабрик, при чім серед районів, в яких мають будуватись ті фабрики, стояла й „Южна Россія“. На засіданню все таки виникло питання, як називати цей район, Україною, чи таки Южною Россією і голосуванням, більшістю 7 проти 2, верх взяла назва „Южная Россія“. Ця нарада відбулася під головуванням якогось фільософа, при секретарі Кузнецові, при участи представника української СНГ. і Укрпорцелянтресту тов. Касавіна. Чи й Касавін голосував за „Южною Россією“, радянські ґазети з яких беремо цю вістку, про це мовчать, але це зовсім не виключено, бо що спільного мають всякі Касавіни з Україною і чому їм не стояти при „Южной Россії“ коли це так легко й безкарно проходить!

[Ж]иві́ть наш часопис!

Андрій Чайковський. 3)

Гулка і Смулка.

Гумореска.

Відтак прийшла полядвиця. Господи! що за розкіш! А ті вареники з мяса! Таке воно малесеньке, ніжненьке пливає собі по масляному лимані, мов човенце а ти хапаєш один по одному, аж жаль кусати його тільця.

Між цим виступає на стіл пінистий пільзнер. Господар заєдно доливає склянку за склянкою, вони цокаються і Смулка веселий, Корнельця румяна як рожа, така весела, щаслива.

Господар заєдно балакає, приговорює і сміється сердечно, Смулка теж у жартах не дурень, забавляє ціле товариство, сипле дотепами, мов з рукава, господар щораз голоснійше сміється, аж вікна дрожать, пан капраль що хвиля викрикує на радощах: о! сапрісті!

Усім їм весело.

Господареви хотілося збагнути, чи багато його гість на ветеринарії навчився і спитав з нечевя:

— А скажи мені, моспаненьку, чи у свині є ратиці, чи копита?

Всі сміються. Господиня умовляє чоловіка, що таке питання може гостя образити і звільняють його від відповіді.

— А скажи мені, чи у свинки всі кишки однакові?

— Колиб свинка їла однакову поживу, то би і кишки були однакові, — каже на це і ця відповідь усім подобалася. А правду сказати, він не знав, як відповісти. Він бачив свинячі кишки лише у формі ковбас, а вони були ріжно грубі. Та він не знав, чи це від віку свині залежне, чи від чого иншого.

Дарма, що від пільзнера йому вже зачали джмелі гудіти в голові, вважав він на себе, щоби добре свою ролю відіграти, щоби часом, як кажуть актори „не засипався“. Коли би так „випав з ролі“, то ціла ця забава могла би для його погано скінчитися. А ще йому таке шибнуло в голову: а як би так ні сіло, ні пало зараз зявився мій прообраз? Досталось би мені! Скільки разів поглянув на дужі руки Войтка, то йому аж морозом пова спину повіяло. Він став молитися: „Господи, іже вивел еси неповрежденно пророка Даниїла із львиной пещери, тако ізведи мня грішного неповрежденно отсюду!“

Але його прообраз не приходив.

Наприкінці обіду принесли ще і морожене. Опісля повставали і стали собі дякувати. Тоді господар узяв його на бік і прикладаючи свій грубий палець до носа, каже:

— Ну мій зятю любий, колиж весілля відгуляємо?

Смулку знову морозом обвіяло.

— У мене татуньцю ще один екзамен...

— До чорта, колиж тим екзаменам кінець буде? Ти казав, що це буде останній...

— Так, це був останній частковий а тепер приходить ще один загальний, а тоді я вже буду доктор ветеринарії...

— А колиж це буде?

— Найпізнійше за чотири місяці.. Я візмусь знову до науки руками і ногами, і знову треба буде в хаті замкнутися на усі замки...

— Але до нас таки деколи заходь...

— Певно зайду по неділям так на часок, щоб з панством побачитись, поговорити, а відтак знову до книжки...

— Знаєш мій любий хлопче, ти мені щораз більше подобаєшся. Ось я можу тобі на рахунок віна Корнельці вигодити, та помогти... ось я зараз... Він вийняв з кишені грубу засалену мошонку і став порпатись між асиґнаціями...

Та Смулка його придержав за руку. Користати з його несвідомости аж так далеко, вважав підлим.

— Не треба, тату, покищо не треба...

— Не соромись, а бери, так як і раньше брав...

— Як мені буде потреба, то я і сам попрошу, тепер ні...

— Таж ти худопахолок, з чогож чотири місяці жити меш?

— Ні, якраз ні. Я щойно дістав спадщину по моїй теті, то мені вистане скінчити школу...

— Про мене, тільки бережись, щоб тобі хто грошей не вкрав...

— Я вложив у касу...

— Гарно, ти мені що раз більше подобаєшся...

Вони обнялися і поцілувалися.

Смулка зараз завернув до панни Корнельці і став її забавляти.

По цьому він перестав боятися свого прообразу. Догадувався, що він певно добре нарушав мошонку старого і тепер певно не покажеться. Але колиб він справді зараз прийшов, то Смулка не взявши у старого грошей не мав чого боятися.

Хотів відійти, та його не пустили. Господарі вибиралися сьогодні за жовківську рогачку. Там сьогодні грає музика в огороді „під раком“.

І справді вибралися. Старий ішов попід рученьку з жінкою. Смулка узяв під крильце Корнельцю, а Войтек ішов то при одній, то при другій парі.

В огороді „під раком“ було багато знайомих його господарів. Смулку представляв старий як жениха панни Корнельці і називав його Андрієм Гулкою...

Знову той навіжений Гулка, з якого ласки Смулка сьогодні зїв смачний обідець.

Там забавлялися до пізна. Музика грала, Смулка плів теревені панночці, і вже було пізно в ночі, як вернулись до дому...

Перед хатою розпращалися, Смулка стиснув Корнельці ручку, і не міг здержатися, щоби крадькома не поцілувати її в румяне личко. Не було йому ніяково, бо цілував її лише в заступстві за Андрія Гулку, а не від себе.

На прощанні спитав його старий про адресу, і він забувшись, подав голосно вулицю і число.

Смулка поплівся до дому роздумуючи над тим, якто деякі люди вміють помітно смоктати батьків багатих доньок на рахунок майбутнього віна.

(Продовження буде.)

Гарні пориви й соромна дійсність.

З приводу кооперативи „Українське Народнє Мистецтво".

Галицька нездарність повинна рішуче увійти в світову приповідку. Довгі десятиліття сливе всі ділянки нашого життя були під проводом духовенства, одинокої численнішої тоді нашої інтелігенції. Як розвивалися всі ділянки нашого життя під проводом духовенства, це не належить тут до теми, але класичний приклад своєї нездарности дало воно наприклад уже через те, що, будучи в спроможности невеличким оподаткуванням забезпечити священичі вдови й поставити як найкраще виховання й освіту сиріт, воно навіть не додумалося до цього.

Нездарність це мати дрібничковости. І галицька дрібничковість повинна також увійти як не в світову, то бодай у всеукраїнську приповідку. Замотані в сіти лихварських павуків, перед голодом і холодом тікали тисячі наших селян за море шукати кращої долі, бо в Галичині не було кому повчитися в бджоли чи мурав'я, коли не в Жида й иншого чужинця, що розживався там, де Українець із голоду примирав. Боротьбу за економічне визволення, цю першу передумову національного визволення, заступлено боротьбою за трираменний хрест і півзвіковим спором за святе Йор, Йори і ять. Приклади такої дрібничковости в наших днях нехай читачі самі собі пригадають — одна за другою товчеться в пресі й житті й, хоч кожда з них дрібна для цілости української справи,

забагнює ще більше и так широко забагнене наше життя.

Такі й подібні думки снуються в голові, коли приходиться говорити про жіночу кооперативу „Українське Народнє Мистецтво" (Львів, Руська 18). Заснована перед кількома роками, вона згорнула всього пару сот злотих членських уділів, хоча самі Львовянки могли легким способом зібрати пару тисяч долярів. На ціль кооперативи вказує вже сама її назва. Багато в нас говориться про мистецьку красу народніх вишивок, виробів тощо, багато говориться про можливість розвитку своєрідного промислу з виробом таких чи инших предметів, навіть про те, що такими предметами можна зацікавити світ і мати гарний зиск із продажі, але багато говориться, трохи менше пишеться, а сливе нічого не робиться.

А тимчасом уміло поставлений промисл на цій ділянці може не тільки дати прегарне широке поле для активности української жінки, але й удержання й тим самим економічне унезалежнення меншій чи більшій скількости українських жінок (залежно від ширини розвитку цього промислу) й цілком певні доходи в ріднім краю та поза його межами, не говорячи вже про такі боки справи, як піддвигнення рідної культури в краю, національне пропагандистичне значіння її поза його межами й т. д.

Деж шукати причини такого слабого зацікавлення справою жіночої кооперативи „Українське Народнє Мистецтво" з боку загалу українського жіноцтва, що всеж має між собою тисячки абсольвенток учительських семинарій і жіночих гімназій і сотки жінок із університетською освітою? Чи може причиною є висота уділу (5 зл., вписового 1 зл.)? Ні, тут найправдоподібніше йде жіноча більшість слідами мужеської меншости, щоб не відбитися від неї щодо повної байдужости до всяких явищ життя свого народу, щодо вижидання солодких груш на вербі з ласки всіх, тільки не власних сил і власної праці, щодо лінивої привички до описаного й неохоти муравельною, солідною працею, на позір дрібною, але важкою в наслідках власними силами здобути собі кращі умови життя, як це робили народи, що знали ціну повної самостійности й незалежности для себе, щодо... але чиж можна навести тут усі складники повоєнного баговиння й тупої передвоєнної нерухливости, всього того, що не дозволило досі нам ступити на новий шлях найширшої організації життя на нових підставах, котрі противажилиб денаціоналізуючим наслідкам поневолення. А в такій організації перше місце припаде економічній організації як передумові можности національного визволення.

Одинока ціль оцих рядків є звернути увагу українського жіноцтва Львова та краю на обовязок масово вступити в члени кооперативи „Українське Народнє Мистецтво". Може ширший загал українського жіноцтва й не знає про існування своєї кооперативи, хоча на окладці кождого числа „Нової Хати" можна вичитати зазив до жінок вступати в члени кооперативи.

Байдужість це ознака мертвоти. І треба сподіватися, що українське жіноцтво отрясеться з байдужости й потягне за собою мужеську меншість, стаючи для неї зразком у праці й організації, а не наслідуючи злочинні для українського життя мужеські хиби. Піддержавши масово свою кооперативу, ви, українські жінки, дасте крила тим споміж себе, котрі рвуться на запущенім грунті чуда довершити, й охороните їх перед тим, щоб вони не повторили слів одного хлопомана 60 рр. про Галичину: „знять все, що галицьке, то до нічого." Нарешті — найважнійша річ — виявивши здатність до самоорганізації, українське інтелігентне жіноцтво подасть руку своїм сестрам — селянських, міщанських і робітничих кругів, помагаючи і їм зорганізуватися з найбільшою користю для нашого життя.

Перед українським жіноцтвом простерлися два шляхи: байдужости й активности. Вибір не важкий і противлежний у наслідках. **М. В—и.**

ВІДГУКИ ДНЯ.

Вплив сльози на політ. переконання.

— Чому ти властиво став монархістом? — питають мене часто мої знайомі? — Ні твої матеріяльні відносини, ні твій вигляд не вказують на те, а ти все торочиш і торочиш: „Корони нам треба, або дідичного гетьмана"!

Шановні приятелі! Хочу коротко і ясно виложити Вам, чому саме я став монархістом і чому хочу для України коронованої голови. Правда, мої симпатії схилялися свого часу до комуністів, як до ворогів усякої демократичної републики, але я переконався що на комунізм маю ще пару літ і парусот кільометрів часу.

Монархістом став я в четвертій нормальній. Тоді саме моя учителька любилася з місцевим теольогом і щоби не тратити дорогого часу завдала мені вірш „на память". Цей вірш мав наголовок „Цісарська сльоза" і я його вивчив від дошки до дошки. В цій поезії розказувалося, як то Найяснійший Монарх Франц-Иосиф мучився над підписом засуду смерти на якогось бандита. Колиж нарешті підписав, сльоза, правдива цісарська сльоза капнула як гарбуз на папір і замазала Найяснійше Імя з римською цифрою.

Така доброта, така сердечність не могла не зворушити будучого фейлетоніста і я став монархістом.

Гімназіяльні часи трохи захитали моїми переконаннями, бо я довідався дещо недоброго про цісарів і почав радикально соціялістуватись.

Побут на Україні мало що не загипнув мене в демократичности, а пізнійше з нагоди знайомства з чрезвичайкою мало не запроторив у большевизм. Але я не піддався, хоч мій монархізм не був ще докладно скристалізований?

Щойно, коли я став підданим републики, станув твердо на монархічній платформі. Богато причинився до цього і вірш „Цісарська сльоза" який за останні роки прийшов мені на гадку як 680 разів.

Старий деспот, сатрап і брус Франц Иосиф I., коли мав підписувати засуд смерти на чоловіка, мучився, крутився на кріслі, гриз пазурі, тер чоло, а як і нарешті підписав то з очей котився йому сльоза. Жарт на бік: Та сльоза була більше варта, як родовий брилянт Габсбургів...

Від президентів ніхто не вимагає, щоб вони над кожним засудом смерти плакали. Взявши число: 680, мусілиб вони плакати два рази на день, крім Великодня і Різдва, а це вимагалоб невичерпального олєгу і крокодилячої голови.

Та, всеж таки волю кілька засудів смерти поплямлених слізми, як кількасот чистих і чітко підписаних.

Скажіть же тепер Ш. Приятелі! не маю я рації пропагуючи монархію?!

Галактіон Чіпка.

Розділ збіжжа протидержавною роботою!

Поліційні репресії проти комітетів Допомоги „Голодному Селу".

Дрогобицький комісаріят поліції і поодинокі постерунки в повіті розпочали ворганізовану
на допомогову акцію. Дня 27. липня ц. р. завізвано члена комітету допомоги голодному селу в Дрогобичі д-ра Павлавського до команди поліції і більше як годину допитувано його про цілі та організацію допомогової акції, списано з ним протокол, а найбільше допитувано, чи між комітетом і політичними працями комуністів нема якого звязку. Одночасно арештовано в с. Урожі п. Миколу Стронського під замітом, що мав він говорити людям, що збіжжа, призначене до розділу, наспіло з радянської України, в чім доглянулись власти знамен злочину з § 58 карн. закона.

Незалежно від того розпочато також в инших місцевостях робити всякі сикатури. У Вацовичах, де у священика Іванусева остало ще 37 кг. збіжа, нерозділеного поміж голодуючих, командант постерунку з війтом в часі неприсутности о. Іванусева веліли отворити собі стодолу та заарештувати собі збіжжя, перевели його до громадського уряду, а неписьменного слугу священика мучили допитами около години. В громаді Довге коло Підбужа командант постерунку грозив мужеві довіря Комітету Допомоги селянинові Іванові Жигалові, що буде арештований як підозрілий у комунізмі, як що буде заниматись розділом збіжжа в громаді. В Урожі заарештоване збіжжа привезено до повітового Комітету так, що голодуючі його не одержали. В инших громадах, як Колпець і Раневичі арештовано при допитах гром. Козара і Курчака, в Рибнику і Грушові роблено досліди, хто належить до місцевого Комітету, звідки походить збіжжа і т. д., причім відбувались допити в Грушові в ночі.

На устні зажалення Комітету в старостві відповідають, що про поведення поліції нічого їм невідомо та що розглянуть справу,

Здається, що факти не вимагають ніяких коментарів.

Від Управи

„Укр. Нац. Дем. Обєднання".

Зазив.

Всіх членів Народнього Комітету (Ширшої Управи УНДО) і всіх повітових організаторів прохаємо в часі літніх ферій (місяць серпень) перевести ось такі підготовчі праці:

1. вишукати в кожній місцевости (місточку, селі на Волині — громаді т. зв. „гміні") одного або більше мужів довіря партії. Слід старатися встановлювати мужами довіря перш за все — селян, в кожному випадку охочих до партійної роботи, метких незалежних людей.

2. Приєднати для партії можливо найбільшу скількість членів. Членами партії є тільки ті громадяне, що підпишуть заяву приступлення до партії, і дійсно виконувати муть партійні обовязки.

3. Перевести збірку одноразового, по можливости значнійшого датку на партійні цілі (в висоті один до десять золотих) перш усього на наладнання постійного організаційного апарату партії. — Зокрема наші заможнійші громадяне мають декларувати на ці партійні цілі значнійші суми (від 10 золотих вгору).

Всі члени і прихильники зединених в Обєднанню політичних угруповань мають негайно підписати заяву приступлення в члени і зложити одноразовий даток.

Щоби у вересні ц. р. могла поплисти політична робота широким руслом, щоби можна було перевести на всім просторі

треба, щоби вгорі наведені приготовні праці були негайно виконані.

З вереснем мусить начатися масова акція в справі оборони українського шкільництва та в справі майбутнього закону про земельну реформу.

Треба переконати наше громадянство, що лише при істнуванні сильної політичної організації може наступити оздоровлення національного організму, а наші просвітні, шкільні й економічні товариства та установи зможуть як слід виконати свої завдання.

Всіх членів Народнього Комітету і повітових організаторів прохаємо до дня 25. серпня прислати нам точні звідомлення про переведення підготовчих праць і надіслати зібрані гроші так, щоби в вересні можна було відбути всюди довіроочні наради і віча.

Заяви приступлення до партії і бльочки на збирання одноразових надзвичайних датків і партійного податку як також всі потрібні інформації вишлемо на òжадання.

Адреса:
Українське Національно-Демократичне Обєднання, Львів, Ринок ч. 10, II. поверх.

Адреса грошевих переказів:
Земельний Банк Гіпотечний, Львів, Підвале ч. 7. — Ч. конта 50.000.

Львів, 8. серпня 1925.

Володимир Целевич в. р. ген. секр.
Д-р Ол. Марітчак в. р. за голову.

НОВИНКИ.

— **Сконфісковано** вчорашне число на'шого часопису за одно місце малого фейлетону, де автор розіжиєся споминами про Ярему Вишневицького.

— **Новий часопис.** Вийшло у Львові перше число українсько-політичного тижневика „Рада" (редакція Ринок ч. 10 у льокалю давнійшої „Нової Ради"). Як із змісту часопису можна догадуватись, він являється продовженням „Нової Ради" одначе стоїть на платформі „Українського Націонал. Дем. Обєдиання".

Др О. Назарук і целібат. Вінніпеґський „Український Голос" з 22. липня п. р. подає у довшій замітці п. н. „Дивні апостоли целібату", що в Чікаго відбулось українське віче, на якому д-р О. Назарук і д-р В. Сіменович виступали з обороною целібату. „Конець аргументацій двох докторів — читаємо в „Укр. Г." — був такий сильний, що коли прийшов до голосування, то з цілого зібрання за целібатом голосувало пять мущин і дві женщини, а проти целібату всі".

Процес Романа Філясевіча. Процес „златого млодзєньца" Романа Філясевіча вбивця пок. Корнелві, відбудеться 25-го вересня у Львові перед судом присяжних, боронитиме д-р Перацкі.

— **Згублені предмети.** Львівський маґістрат подає до публичного відома, що поліційно-слідча експозитура найшла в ріжних частинах міста предмети, які є складені в І. департаменті маґістрату і які можна на протязі двох тижнів відобрати. А саме: собаку добермана, кільканадцять гаманців та торбинок. 3 кози (?), папіросниці, ліхтарки, парасольки, боа (жіночі, не гадюку!), коралі, машинки до голення, годинники, молитовники, палиці хохлі, коновки, ріжні частини гардероби, окуляри, якіїсь папері- навіть залізничі фрахти...

— **Лови на комуністів.** У Королівській Гуті на Шлеську мала поліція відкрити ще одну комуністичну друкарню, арештуючи там одного студента варшавського університету, якого прізвища покищо не виявлює. — Позавчора у Варшаві випадково арештовано на вулиці голову жидівської секції комуністичної партії і члена центр. комітету Савля Амстердама. Поліція шукала за ним віддавна.

— **Брюшний тиф** появився у дуже небезпечній формі у Самборі наслідком поганих водопроводів. Також до деяких криниць має спливати вода з цвинтара.

— **Гарний маєток** одержало акційне т-во Стіннеса, яке по смерти головного акціонера, почало ліквідувати свої справи: за саму торговельну фльоту, продану одному американському товариству — 25 міліонів фунтів.

— **Жеромскі і Раймонт.** Два найбільші сучасні польські повістярі Жеромскі та Раймонт переживають зовсім ріжні настрої. Раймонтові, нагородженому премією Нобля, приготовляють у його родиннім селі Цержхославіцах та Кракові величезне публичне свято, куди комітет закликає „як найширші кола суспільности", а Жеромскі лежить поважно недужий і лікарі рахуються з можливістю смерти.

— **Анормальні подружжа.** Свіжа льондонська статистика стверджує, що ріжниці віку між особами, які вступають у стан подружжа невпинно зростають. Був у Льондоні випадок, що 20-літний молодець оженився з 91-літньою „молодою" (цікаво, чи з любови?), один 78-літний мущина з 15-літ. дівчиною, один 27-літний з 95-літ. старушкою, а два брати: один 88-літ. а другий 81-літ. одружились з двома дівчатами: 22 і 18 літньою. В 21 випадках (це справді „випадки"!) на протязі одного року ріжниця віку між чоловіком і жінкою була 50 літ! Можна уявити собі, яку міну мають священики і державні урядовці присутні при заключуванню таких добірних подруж.

З судової салі.

Процес Коригабера і тов. — за обманство і вимушування.

Ще про зізнання судді Рутки.

Свідок суддя Рутка працює в судівництві від 1909 року, а від 1912 р. виконує функції слідчого судді. Підчас війни був фронтовим старшиною, в 1918 р. служив у польськім судовім корпусі, в 1921 р. відкрив адвокатську канцелярію, але через рік занияв її і знову вернув до судівництва. Ці дати мають значіння в звязку з нападами на особу судді Рутки, веденими з боку преси, що вірить у зізнання Микитина і тов.

Зізнання судді Рутки, до яких ранійш загально не прикладано великої ваги, фактальністю висвітлюваних сумнівних моментів слідства викликали сензацію.

Свідок описує спосіб ведення слідства. Обвинуваченому відчитувано, в чому він обвинувачений. Зміст обвинувачення переказувано у простійшій формі. Свідок говорив обвинуваченим, що можуть боронитися як хотять, але зізнання правди впливає злагіднююче на присуд. Просив кожного обв., щоби диктував свої зізнання, а коли він заявив, що нічого більше не має сказати — завдавав йому питання. Д-р Піотровскі був протоколянтом і сидів зараз же поруч зі свідком, кімната така мала, що переслухуваний обвинувачений мусів усе чути, що говориться й бачити, що пишеться. Д-р Піотровскі може й переслухував сам тоді, коли свідка хвилево відкликано, але вернувшись свідок все перечитував протокол. Коли хтось входив, слідство переривано. Інсп. Лукомскі ніколи не був присутний при переслухуванні. Микитин, а також Єґер і Глязерман здебільша самі диктували зізнання до протоколів. Микитин взагалі зізнавав дуже повільно, переривав, мовчав і надумувався. Коли його арештовано то питаючи при слідстві — просив підождати; тоді мовчав мов заклятий які чотири години, а потім розплакавсь і почав говорити. Слідуючого дня Микитин мав таку вдоволену міну, що свідок здивовано спитав його про причину того вдоволення. Мик. відповів, що йому лекше на серці, зізнав був правду. Такі вислови, як „жидівська мафія", „жиди", „жидівські гроші" це була фразеольоґія вживана Микитином постійно. Раз Мик. несміливо завважив, що має ще щось сказати, але боїться. Тоді то Мик. зізнав, що Коригабер приніс йому якогось польського листа з просьбою перекласти його на українську мову; це був лист до през. Галля. Микитин переклав, написав, і за те дістав якісь гроші. На жадання Коригабера Мик. написав картку до поліції. Свідок запитав тоді Мик. про зміст тих листів і показалося, що Мик. дійсно знає справжній зміст анонімів. Коли заскочений такою ревеляцією свідок спитав Микитина, чи не фантазує він, Мик. обурився і покликався на брульйони, які переховує дома. Свідок пішов з Мик. і одним агентом до дому Мик., але молодший брат Мик. признався, що спалив папері зі страху перед поліцією.

При кожним слідуючім переслухуванню обвинувачених у свідка, як у слідчого судді, свідок читав переслухуваному останній протокол його зізнань, так, що він мав змогу справити чи доповнити свої зізнання. При конфронтаціях Микитин в очі кожному з обвинувачених повторяв свої зізнання. І так напр. Микитин, як свідок, кілька разів описував в який спосіб Панчишин кидав бомбу. Той опис він зміняв, кажучи, що бачив батька Панчишина, злякавсь і тепер хоче вже зізнавати правду. Однак арештований, Микитин заявив, що змінив був первісний опис атентату Панчишина тому, бо Коригабер звернув йому увагу, що той його опис може довести до непорозуміння. Книжок постачав Микитинові не свідок а якийсь товариш Мик. Щодо книжки „Жидівська душа в світлі талмуду", то ту книжку дійсно позичив Микитинові свідок; раз, в який місяць по арештуванню, Микитин жалівся на нудьгу і просив якоїсь книжки. Названу книжку свідок найшов у своїй шуфляді і не хотів дати її, бо казав, що вона за важка; але Микитин сам просив дати йому її.

Свідок дивується, чому обвинувачені не вносили проти нього скарги за вимушування зізнань, коли опинились на волі, тільки ждали з цим аж до розправи. Так напр. Коригабер зізнав в суді що не бере відповідальности за свої зізнання, складені у слідстві, бо був тоді „змальтретований". Тимчасом на слідчих протоколах є виразні сліди, що Коригабер докладно перечитував, справляв і змінював свої зізнання.

Предсідник питав свідка точка за точкою щодо всіх закидів і обвинувачень, зроблених з боку кожного обвинуваченого. Як уже сказано, прецизійність розясненнь свідка збила з пантелику ту велику частину відомої публики, яка ждала суддю Рутку зі злобною іронічною усмішкою.

26-ий день розправи.

Випитування свідка судді Рутки.

Слідчий суддя Рутка стоїть другий день перед судом як свідок. Предсідник кінчає переслухування його висвітлюванням замітів, піднесених нареченою Микитина Льолею Штайнівною. А саме, Штайнівна (як і Микитин) подала, що свідок намовляв її до обтяжування Жидів. Свідок рішуче перечить. Штайнівна не володіє ані одною мовою добре, і тому для кращого зрозуміння її зізнань користувалось не лише польською, але й німецькою та українською мовою; виключене, щоби записано до протоколів що инше, ніж те, що вона зізнала. Неправдою є, наче би побачення Штайнівни з Микитином тривали годинами. За те невиключене, що Микитинові вдалося иноди шопотом інспірувати Штайнівну в напрямку тенденційних зізнань.

Оборонці починають випитувати свідка. Першим питає д-р Грек. Він дивується, що суддя, переслухуючи Микитина ще як свідка, вже підозрівав його, що в цілій справі грав високо двозначну ролю й побачивши деяку схожість почерків — дав аноніми разом з пробкою Микитинового письма знавцям до розсліду. Д-р Грек покликується на зізнання д-ра Бромберґа, буцім то свідок (суддя Рутка) казав про виказане Панчишином алібі в Микуличині; свідок заперечує можливість такого вислову, не знаючи, відкіля йому моглаб стрілити до голови назва Микуличин, а предсідник зм'ся стверджує, що відносне зізнання д-ра Бромберґа не було катеґоричне та називано Микуличин з иншими місцевостями. Дальше д-р Ґрек обурюється, як можна було давати Микитинові книжку Немоєвского „Dusza żydowska", коли Микитин був такий „нервовий" (хитрий і рафінований Микитин якраз такий чуткий, що на нього моглаб поділати одна белетрист. книжка!). Вкінці д-р Ґрек робить таємничий натяк про якусь „віденську справу", про яку ніхто не знав, лише суддя Рутка, д-р Ґрек і Штайґер і про яку буцім то знає також Микитин: д-р Ґрек робить алюзію, що це суддя Рутка втаємничив Микитина, запевняючи, очевидно, про власну дискретність. Хто міг бути більше дискретним супроти обвинуваченого: чи слідчий суддя чи оборонець Штайґера й посередний оборонець Микитина — про це можна мати свобідну думку й попри урочисту заяву д-ра Грека.

Д-р Ляндау просто засипує свідка питаннями, ставлючи кілька питань, иноколи відмінних лише стилізацією або добором слів, на ту саму обставину. Д-р Ляндау чіпляється кожної дрібнички, як напр. чому жінка обв. Коригабера дістала пізнійше побачення з чоловіком ніж Льоля Штайнівна з Микитином, чому агент Керепка відносив Штайнівній лист Микитина (від вислiду якого слідчий суддя сподівавсь посунення вперед слідства) а чому той самий агент не був післанцем приватних листів инших обвинувачених, чому суддя думав, що Микитин тоді то сказав правду а не думав, що зробив це коли инде і т. д. Більшість питань д-ра Ляндауа торкається внутрішнього ведення слідства, а не зовнішнього, себто того, проти якого обвинувачені піднесли заміти, наслідком яких саме й покликано суддю Рутку на свідка. Тому предсідник ухиляє більшість питань д-ра Ляндауа. Разом ухилено майже 60 питань. Ставлення й ухилювання питань зайняло цілу першу частину розправи.

Після перерви предсідник подає до відома оборони просьбу Інсп. Піонткевіча на звільнення його й дозволення йому вертати до Варшави. Оборона противиться, кажучи, що ще зголосить внесення на конфронтацію Інсп. Піонткевіча з суддею Руткою. Прокуратор питає свідка суддю Рутку, чи пригадує він собі, що батько Штайґера сам заявив раз, що краще булоб відмовитись від переслідування Панчишина. Предсідник ухиляє це питання, трибунал затверджує ухилення; прокуратор застерігає собі зажалення неважности проти присуду. Д-р Ляндау у довгій промові мотивує всі свої попередні питання й апелює ще раз до трибуналу, щоби той допустив ухилені питання. Прокуратор противиться, кажучи, що зізнання судді Рутки достаточно вияснили вже обставину, що списування слідчих протоколів з обвинуваченими відбувалось без фізичної та моральної пресії судді на обвинувачених. Трибунал відкинув внесення д-ра Ляндауа, заповідаючи при тім, що витягне консеквенції, як що питання оборонців дальше йтимуть в напрямку ображування поваги суду. Д-р Ляндау демонстративно зрікається дальших питань. Обор. Двервіцкі з черги наслідує д-ра Грека, виступаючи з претенсією, щоб вірити більше в його дискретність ніж слідчого судді: про нюанси переслухання Глязермана знали, мовляв, лише суддя д-р Рутка і оборонець д-р Дверніцкі — відкіля знає їх Микитин?! Д-р Дверніцкі так само, як д-р Грек і д-р Ляндау, не може забути судді Рутці, що він мав у своїм столі книжку Немоєвского про Жидів і з того приводу цікавиться взагалі лектурою д-ра Рутки; предсідник ухиляє відносні питання.

(Розправа триває дальше.)

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Українського Наддніпрянського Театру О. Мітневич.

Монастириська:
14.VIII. „Запорожський клад".
Бичків:
12.VIII. „Пан Твардовський".
13.VIII. „Вій".
Надвірна:
11.VIII. „Монахи".
Бучач:
15.VIII. „Вихрест".
16.VIII. „Запорожець за Дунаєм" і „Вечерниці".
17.VIII. „Гейша". 120 6-7

Кооперативно-торговельний однорічний Курс відкриває з початком вересня ц. р. Кружок УПТ. в Станиславові. Приймається хлопців та дівчат, що покінчили щонайменьше 7 клас народньої школи або 3 класи середньої школи. З огляду на це, що число учеників є обмежене, повинні ті, що ще хочуть бути приняті на цей курс, зголоситися протягом місяця серпня письменно на адресу: Канцелярія „Рідної Школи" в Станиславові, вул. Голуховського ч. 20. Тут можна також одержати близші інформації. — Вступний іспит відбудеться дня 2-го вересня. — При іспиті питається рахунків, української мови та географії. Ті що зголосяться на курс мусять прислати або принести метрику уродження, останнє шкільне свідоцтво і 10 зол. вписового.

Управа.

Дрібні оголошення.

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

КОНКУРС

Виділ Тов. „Бурса ім. св. О. Николая у Перемишлі" продовжує отсим конкурс на приняття питомців до одної з інституцій на харч і мешкання до дня 15. серпня ц. р. Цим робом дає Виділ можність учням також і з дальших повітів — яких подання що до приняття до тут. гімназії щойно полагоджено, скористати з передше оголошеного конкурсу. Подання належить вносити, як і давнійше, на руки Управи бурси, зглядно інституту.

156 2—3 За Виділ:
Білинський, Містоголов

За редакцію відповідає І. Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло" Львів, Ринок ч. 10.